

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

SUMAR :

Deosebirea dintre autoritatea și forța lucrului judecat, de d. Ștefan Scriban ;

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ :

Curtea de casație, secțiuni-unite: *Maior Al. Cocăneanu cu Xenocrat Dimitriu ;*

Tribunalul Botoșani: *Cleopatra și Mihail Lazăr cu Elena Dimitriu ;*

Tribunalul Dorohoi: *N. Gh. Nanu cu Gh. Strat ;*

Tribunalul Neamț: *Mendel Blumel, pentru transformarea amendei în închisoare, cu o Adnotație de d. Ștefan Scriban.*

Deosebirea dintre autoritatea și forța lucrului judecat.

Pentru ca o hotărîre să aibă autoritatea or forța lucrului judecat, ea trebuie să fie pronunțată pe cale contencioasă de o instanță de fond, de unde și regula că, din o decisiune a Curții de casație, nu poate rezulta autoritatea lucrului judecat (1)

Dacă însă se casează fără trimetere, decizia are autoritatea lucrului judecat, ca și decisiunile date în secțiuni-unite, conform art. 74 L. C. cas., căci, în acest cas, instanța de trimetere trebuie să se conforme cu jurisprudența Inaltei curți, a cărei decisiune are puterea unei legi interpretative restrînsă la un cas anumit (2).

De asemenea, când intervine un regulament de competență, decisiunea casației leagă, în privința competenței, instanța de fond căreia i-a fost trimisă afacerea (3).

Hotărîrea însă trebuie să fie *definitivă* — și vom vedea îndată ce înțeles are acest termen —, de unde și concluziunea că n'au această putere hotărîrile preparatorii, provisorii, premergătoare, interlocutori, ca și ordonanțele prezidențiale date conform art. 66 bis din Pr. civ.

Autoritatea lucrului judecat o au și hotărîrile nule, nu însă și cele inexistente. Această autoritate o au hotărîrile de expedient (4) și cele arbitrale, dacă sunt

(1) *Alexandresco*, VII, p. 479, n. 2. Veđi și decisiunile casației citate acolo.

(2) *Ibidem*.

(3) *Ibidem*, p. 480, n. 2.

(4) *Ibidem*, p. 507. Veđi și art. nostru din *Curierul Judiciar*, No. 17/902.

investite cu formula executorie. (Art. 318 Pr. civ.).

Hotărîrea care coprinde rezerve, n'are autoritatea lucrului judecat, în privința punctelor rezervate, adică nejudicate. Hotărîrile condiționale au puterea lucrului judecat, dar această autoritate e supusă îndeplinirii condițiunii. În această categorie intră hotărîrile așa numite cominatorii (5).

Am văzut că e nevoie de o hotărîre *definitivă* pentru ca să existe autoritatea lucrului judecat, de unde și concluziunea că o hotărîre susceptibilă de a fi reformată pe o cale ordinară ca opozițiunea saū apelul, saū pe o cale extra-ordinară cum e recursul în casație, are autoritatea lucrului judecat, dacă curmă, în mod definitiv, litigiul.

În materie de lucru judecat prin urmare, hotărîre definitivă este aceea care curmă litigiul, în opozițiune cu hotărîrile *d'avant dire droit*, adică nu e nevoie ca hotărîrea să fie la adăpostul căilor de atac ordinare saū extra-ordinare, ci numai să nu fie provisorie, preparatorie saū interlocutorie.

De aici rezultă că o hotărîre se bucură, din momentul în care e dată, de o *autoritate provisorie* ce nu încetează de cât în ziua când a fost opoșată saū apelată, adică de când a fost atacată pe o cale ordinară. Această autoritate provisorie subsistă însă chiar în urma facerii recursului în casație, adică întrebuițării unei căi extra-ordinare, căci, în principiu, recursul nu e suspensiv de executare în materie civilă (Veđi art. 376 și 377 Pr. civilă ; 38 și 77 L. C. cas.).

Față cu cele ce preced, trebuie să decidem că o parte, în privința căreia a fost pronunțată o hotărîre în primă instanță, nu poate, fără a viola autoritatea lucrului judecat, să supue tribunalelor o pretențiune contrară hotărîrei date, cât timp aceasta n'a fost atacată pe calea opoziției saū apelului, soluțiune admisă împreună cu Baudry (6), și de către distinsul nostru fost profesor, d-nul D. Alexandresco (7).

În sensul acestei opinii, trebuiesc citați și *Marchadé*, V, sur l'art. 1351, No. 1, p. 160; *Aubry et Rau*, VII, § 769; *Demolombe*, XXX, 288.

După acești scriitori, autoritatea lucrului judecat o au și hotărîrile ne definitive, căci autoritatea lucrului judecat nu constituie de cât o presumpție de adevăr ce se alipește în mod provizor de hotărî-

(5) *Alexandresco*, VII, p. 495.

(6) *Baudry*, II 1285 sq.

(7) *Ibidem*, p. 490.—Veđi și *Ed. Fuzier-Herman*, No. 6 de sub art. 1351.

rile judecătorești chiar din momentul în care au fost date, de și sunt supuse încă tuturor căilor legale de atac ⁽⁸⁾.

Inalta noastră Curte de casație consideră că au autoritatea lucrului judecat numai hotărârile definitive, nu și cele supuse opozițiunii sau apelului ⁽⁹⁾.

Glasson admite că o hotărîre are autoritatea lucrului judecat din clipa ce a fost pronunțată, deși lucrul judecat poate fi *suspendat* prin opoziție sau apel. Când o hotărîre, dice acest autor, nu este sau nu mai este susceptibilă de a fi opoasă sau apelată, ea dobîndește *forța* lucrului judecat, de oare-ce căile extra-ordinare de atac nu suspendă nici autoritatea nici *forța* lucrului judecat, pe când căile ordinare suspendă autoritatea lucrului judecat.

O hotărîre nu devine însă *irevocabilă* de cât dacă nu mai poate fi atacată pe o cale extraordinară.

Prin urmare, observă Glasson, ori-ce hotărîre prezintă succesiv sau de odată două sau chiar trei din aceste caractere: are *autoritatea* lucrului judecat, dobîndește *forța* lucrului judecat, devine *irevocabilă* ⁽¹⁰⁾.

O hotărîre susceptibilă de a fi atacată pe o cale ordinară are deci autoritatea lucrului judecat; iar dacă e în ultimă instanță, dobîndește puterea lucrului judecat, dar nu devine irevocabilă de cât atunci când nu mai poate fi atacată pe nici o cale.

Pentru Larombière, hotărârile date în primă instanță au, cât timp n'au fost apelate, *ca și cele date în ultimă instanță*, o *specie* de autoritate a lucrului judecat, o autoritate temporară care cade îndată ce s'a făcut apel, regulă ce se aplică și la hotărârile executorii provisor.

Dacă aceste hotărîri n'au fost atacate în termenele utile, autoritatea lor, în ce privește lucrul judecat, devine definitivă, din provisorie cum era mai înainte.

Hotărârile susceptibile de recurs sau revisuire au autoritatea lucrului judecat, de unde și consecința că o hotărîre n'are autoritatea lucrului judecat de cât în cazul când e dată contradictoriu în ultimă instanță sau când nu mai e susceptibilă de opozițiune sau apel ⁽¹¹⁾.

Garsonnet face și el distincțiunea dintre puterea și autoritatea lucrului judecat. O hotărîre, zice acest eminent procedurist, are autoritatea lucrului judecat din momentul în care a fost dată, chiar dacă nu e definitivă; dar nu are puterea lucrului judecat de cât atunci când e inatacabilă. Dacă hotărîrea are autoritatea lucrului judecat, ea e ținută ca adevărată cât timp nu e retractată sau reformată. Când hotărîrea are *puterea* lucrului judecat, ea nu mai poate fi nici retractată nici reformată ⁽¹²⁾.

Totuși e un cas în care autoritatea lucrului judecat e independentă de ori-ce recurs posibil în contra hotărîrii. Acesta e cazul recursului ce se poate face în interesul legei, căci chiar dacă ho-

tărîrea e casată, ea subsistă în privința raporturilor dintre părți (art. 444 Pr. pen.) ⁽¹³⁾.

Garsonnet conchide însă că, distincțiunea dintre autoritatea și *forța* lucrului judecat e fără influență din punctul de vedere al autorității lucrului judecat ⁽¹⁴⁾.

Când o hotărîre a fost apelată parțial, ea nu are autoritatea lucrului judecat de cât pentru rest, de oare-ce o hotărîre n'are autoritatea lucrului judecat, cât timp e susceptibilă de opoziție sau apel ⁽¹⁵⁾.

Bonnier distinge între autoritatea lucrului judecat în ce privește sensul ce acest termen îl are în procedură și în dreptul civil. Așa, el zice că în sensul obicnuit al procedurii, o hotărîre are autoritatea lucrului judecat, adică e executorie atât față de părți cât și față de terți, când a fost dată în ultimă instanță sau când au expirat termenele de opozițiune și apel.

În ce privește civilul, nu importă dacă hotărîrea este executorie, ci dacă atrage o presumpție *juris et de jure*. Or această presumpție există numai dacă hotărîrea are autoritatea lucrului judecat, după principiile procedurii, și dacă e la adăpostul or-cărei căi de atac chiar extra-ordinare ⁽¹⁶⁾.

Din punctul de vedere al dreptului roman, prin *res judicata* se înțelege o hotărîre privită ca adevărată atât timp cât nu e retractată sau reformată, ceea-ce înseamnă că autoritatea lucrului judecat o are hotărîrea chiar din momentul în care a fost dată. *Post rem judicatam, transactio valet, si vel appellatio intervererit vel appellare potueris* (Ulpian, L. 7, D., De Transact) ⁽¹⁷⁾.

Dreptul canonic însă, a dat autorității lucrului judecat o nouă accepțiune, după care n'au această putere de cât hotărârile nesuscetibile de a fi retractate sau reformate ⁽¹⁸⁾.

T. Huc, după ce observă că e vorba despre autoritatea lucrului judecat considerat ca un mijloc de probă, zice că lucrul judecat poate fi ast-fel privit din două puncte de vedere. Așa, din punctul de vedere al *stabilității* deciziei date, adică despre mai mică sau mai marea ușurință dată părților pentru a face să cadă deciziunea, se poate face distincțiune între căile ordinare și cele extra-ordinare. Ast-fel, hotărârile au *forța* lucrului judecat atunci când nu s'a exercitat căile de atac ordinare sau au fost în zadar exercitate.

Din acest punct de vedere, unii numesc hotărîri cari au *forța* lucrului judecat acelea ce nu mai pot fi atacate pe căile ordinare, ci numai pe cele extra-ordinare ⁽¹⁹⁾; alții consideră că n'au *forța* lucrului judecat de cât hotărârile ce nu mai sunt susceptibile de nici-o cale de reformare, fie ordinară, fie extra-ordinară ⁽²⁰⁾.

Noi însă nu trebuie să ne punem din punctul de vedere al *stabilității* hotărîrii. Hotărîrea are, prin urmare, din momentul în care e dată, o autoritate numai *provisorie* ce n'o perde de cât în clipa când e atacată pe o cale ordinară.

⁽¹³⁾ Ibidem, n. 12.—Alexandresco, VII, p. 489, 586, n. 1 și 599,

⁽¹⁴⁾ Ibidem;

⁽¹⁵⁾ Supplément au Droit Civil de F. Laurent, par Léon Siville, V, 436.

⁽¹⁶⁾ Bonnier, 861.

⁽¹⁷⁾ Ibidem.

⁽¹⁸⁾ Garsonnet, III, p. 542, n. 10.

⁽¹⁹⁾ Duranton, XIII, 454 și 455; Aubry et Rau, § 769.

⁽²⁰⁾ Bonnier, 861. Autorii de la notele 19 și 20 sunt citați de Huc.

⁽⁸⁾ Ed. Fuzier-Herman, ibidem, No. 5.

⁽⁹⁾ Vedți deciziunile citate în *Cristescu* subart. 1201, No. 10-14.

⁽¹⁰⁾ *Glasson*, Précis de Pr. civ., § 691, p. 424.

⁽¹¹⁾ Larombière, III, sur l'art. 1351, n. 2 sq. (ed. din 1863).

⁽¹²⁾ E. Garsonnet, ed. II-a, § 1126, p. 512.

Aşa fiind, aū autoritatea lucrului judecat nu numai decisiunile susceptibile de a fi reformate pe căile extra-ordinare, dar și acelea cari pot fi atacate pe căile ordinare, ca opozițiunea și apelul, de și, în practică, se confundă irevocabilitatea unei hotăriri, cu forța ei probatorie (21).

Clasicul Laurent, analisând teoria autorității lucrului judecat, se exprimă ast-fel: hotăririle în contra cărora nu s'a făcut apel, ca și acelea date în ultimă instanță, aū o specie de autoritate a lucrului judecat care dă părții în favoarea căreia aū fost pronunțate, dreptul de a urmări executarea. Această hotărire formează o specie de presumpțiune de adevăr ce oprește pe partea contra căreia a fost dată, să poată propune ceva în potrivă-și, atât timp cât n'a făcut apel. Dar această autoritate și presumpție ce rezultă din hotărire, nu sunt de cât momentane, de oare-ce sunt distruse îndată ce s'a făcut apel.

Drept vorbind, dice Laurent, nu e lucru judecat și aceasta e imposibil cât timp n'a trecut termenul de apel sau nu s'a dat mulțumire. În adevăr, lucrul judecat se întemeiază pe o presumpțiune de adevăr; or, poate fi un adevăr temporar, un adevăr susceptibil de a fi nimicuit dintr'un moment într'altul? Adevărul este etern sau nu există de loc. Deci nu poate exista o presumpțiune de adevăr atât timp cât hotărirea ce o produce poate fi nimicită prin apel,— soluțiune ce se aplică și pentru hotăririle date în lipsă.

Când hotărirea e în primă instanță, apelul nimiceste *specia* de autoritate ce se alipește de hotărire și, implicit, *specia* de presumpțiune de adevăr ce rezultă din hotărire. Dacă apelul e parțial, restul hotăririi dobîndește autoritatea lucrului judecat.

Căile de atac extra-ordinare nu se opun însă la existența autorității lucrului judecat, căci recursul, în civil, nu e suspensiv de executare. Totuș, autoritatea lucrului judecat devine irevocabilă numai atunci când hotărirea nu mai poate fi casată (22).

Sintetisând cele spuse până aici, vedem că, într'o primă părere susținută de Duranton, Zachariæ, Massé et Vergé (III, 609), Laurent, Arntz (Cours Dr. civ. belge, II, 404) și Troplong (Comment. de la loi du 23 Mars 1855, n. 230), plenitudinea autorității lucrului judecat o aū, în mod riguros, numai decisiunile definitive și la adăpostul or-cărei căi de atac.

După cea de a doua opinie, împărtășită de Marcadé, Aubry et Rau, Demolombe (XXX, No. 288), Baudry, Alexandresco și Garsonnet, autoritatea lucrului judecat o aū și hotăririle nedefinitive, de oare-ce autoritatea lucrului judecat nu constituie de cât o presumpțiune de adevăr ce se alipește provisoriu de hotăririle judecătorești din momentul în care aū fost date și chiar atunci când sunt supuse tularor căilor legale de recurs (23).

Acestea odată expuse și cunoscând părerile autorilor, ne întrebăm: care e soluțiunea cea justă?

Să nu uităm că ne aflăm în materie de drept civil, unde autoritatea lucrului judecat e pusă între mijloacele de probă. Or, iată cum se exprimă art. 120, al. 4 C. civ.: «Sunt presumpțiuni legale acelea cari sunt determinate special prin legi, precum: puterea ce legea acordă *autorității* lucrului judecat».

(21) T. Hue, VIII, 3-2 sq.

(22) Laurent, XX, 17 sq.

(23) Fuizer Herman, No. 5 de sub art. 1351,

Iar art. 1170 C. civ. spune: «Dovada se poate face prin . . . presumpțiuni . . .»

Din punctul de vedere al procedurii civile, trebuie să observăm că formula (24) executorie se pune numai pe hotăririle *definitive*, adică pe acele cari numai pot fi atacate pe o cale ordinară (art. 375 și 376 Pr. civilă), de unde și regula că o hotărire *definitivă* are *puterea* lucrului judecat, deși se află în curs de a se judeca în contestație sau în revizuire (art. 377 Pr. civ.).

De altmintrelea, nici-o hotărire nu se poate executa, dacă nu are formula (nu titlul, cum prevede art. 373 Pr. civ.) executorie, afară de hotăririle pregătitoare și de hotăririle executorii provisor, cari se execută și fără formulă executorie.

Tot aci, trebuie să cităm și art. 38, al. 2 din L. C. cas., care spune: «Curtea de casațiune nu poate primi cereri de casațiune de cât în contra hotăririlor judecătorești *definitive*, iar nu și în contra hotăririlor nedesăvârșite, cari sunt încă supuse apelațiunii la Curtea de apel (afară de cazul prevăzut la art. 41 din această legiuire), precum nici în contra hotăririlor pregătitoare și deslușitoare (jugements préparatoires et interlocutoires), căci casarea acestora nu se poate cere de cât după ce s'a dat hotărirea *definitivă* în fond a acelei pricinii».

Iată, prin urmare, în ce sens trebuie luat cuvântul de hotărire *definitivă*, și, de aceea, nu trebuie să confundăm puterea probatorie a unei hotăriri, presumpțiunea de adevăr la care ea dă naștere, cu forța ei executorie. Și, în acest sens, vedem că chiar o hotărire nedefinitivă, din punctul de vedere al procedurii, poate fi executorie.

Prin urmare, din punctul de vedere al civilului, hotărire *definitivă* e cea care curmă, în mod definitiv, întregul litigiu sau un punct din el. În adevăr, de ce s'ar mai executa o hotărire supusă apelului, dar dată cu execuția provisorie, dacă din ea n'ar resulta o presumpție de adevăr? Cât timp hotărirea nu e nimicită, adevărul subsistă, de și acest adevăr *judecătorec* poate fi modificat sau desființat cu totul și de aceea Romanii, cu bunul lor simț juridic diceau: *Res judicata pro veritate habetur*, căci aici nu e vorba de un adevăr absolut, de un adevăr științific, ci de un adevăr luat cu titlu de presumpțiune.

Hotărirea nedefinitivă, poate deveni definitivă și atunci prin ce minune se transformă în adevăr, când ea nu avea această capacitate la început?

Nu numai confundând puterea executorie cu cea probatorie a unei hotăriri se poate tăgădui autoritatea lucrului judecat unei hotăriri susceptibile de a fi atacate pe căile ordinare. Și pentru a fi absolut logici acei cari neagă această autoritate unor atari hotăriri, ar trebui să nu recunoască autoritatea lucrului judecat de cât hotăririlor ce nu mai pot fi atacate nici chiar pe o cale extra-ordinară, căci dacă adevărul este etern, el nu poate resulta de cât din hotărire absolut irevocabilă.

Față cu cele ce preced, socot că trebuie să recunoaștem autoritatea lucrului judecat or cărei hotăriri definitive din punctul de vedere al civilului, și să înlăturăm distincțiunea dintre *autoritatea* și *puterea* sau *forța* lucrului judecat, distincțiune fără utilitate practică și neîntemeiată pe nici-un text de

(24) Textul art. 375 spune, din eroare, *titlul* în loc de *formula*,

lege, căci Codul civil nu cunoaște de cât *autoritatea* lucrului judecat (Art. 1200, al. 4).

De altmintrelea această soluțiune se impune și din cauză că dacă acelaș litigiu s'ar putea reîncepe dinaintea aceluiaș judecător, fără posibilitate de a se invoca autoritatea lucrului judecat, sub cuvânt că hotărîrea anterioară n'a rămas încă definitivă, s'ar da prilej judecătorului să dea hotărîri contra zicătoare, și nu aceasta putem dori noi cari luptăm pentru deplina încredere în judecător și în monumentele juridice ridicate de el.

În resumat, din moment ce hotărîrea a fost pronunțată, ea are puterea lucrului judecat și, ca atare, se opune la introducerea unei pretențiuni contrare, cât timp presumpțiunea nu e înlăturată pe calea opozițiunii sau apelului.

Ștefan Scriban

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTIȚIE, Secț.-unite
Audiența de la 22 Maii 1903

Președenția D-lui C. E. SCHINA, Prim-Președinte
Maior Al. Cocăneanu cu Xenocrat Dimitriu

Autoritatea lucrului judecat. — Creanță ce provine din alimente. — Stabilirea calității unei asemenea creanțe prin hotărîre rămasă definitivă. — Dacă judecata mai poate reveni, pe cale de poprire, și să-î schimbe calitatea, hotărînd că nu provine din alimente. — (Art. 1201 Codul civil).

Când printr'o hotărîre judecătorească, rămasă definitivă și investită cu formula executorie, se constată că cesțiunea calității unei creanțe a fost discutată înaintea tribunalului care a hotărît definitiv că acea creanță provine din alimente, o asemenea hotărîre are autoritate de lucru judecat, și tribunalul nu mai poate, pe cale de poprire, să discute din nou calitatea creanței și să decidă contrariul că adică dînsa nu provine din alimente.

Decisiunea 8/903. — Casată, în urma recursului făcut de Maior Al. Cocăneanu sentința tribunalului Prahova, s. II cu No. 362/902, dată în proces cu Xenocrat Dimitriu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier G. N. Bagdat;

Pe d-l avocat Victor Duculescu în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat B. Cernea în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Exces de putere și violarea autorității lucrului judecat consacrat prin art. 1201 Cod civ. În adevăr, în sentința tribunalului Ilfov, s. II se stabilește că creanța mea ce aveam contra d-lui Xenocrat Dimitriu, provine din plata alimentelor date d-sale, lucru ce-l constată și Inalta Curte de casație, s. I în decisiunea sa cu No. 146/902.

«Tribunalul Prahova, s. II, pune din nou această cesțiune, judecând ea instanță de trimetere și în contra celor stabilite în prima sentință a tribunalului Ilfov, s. II, declară că această creanță nu a fost provenită din plata de alimente».

Având în vedere că prin sentința supusă recursului se invalidează poprirea făcută de Maiorul Al. Cocăneanu pe leafa lui Xenocrat Dimitriu, pe motivul că titlul, în virtutea căruia proprietarul a obținut hotărîrea tribunalului Ilfov, s. II, cu No. 283/901, investită

cu formula executorie, în contra lui Dimitriu, de și este o chitanță semnată de acesta pentru suma de 660 lei dați pentru procurarea de alimente, însă creditorul nu poate să se prevaleze de beneficiile art. 409 Pr. civ., de oare-ce creanța sa n'are calitatea celor prevăzute de art. 1729 Cod civ., ne fiind comerciant și ne fiind probabil sau posibil ca dînsul să fi procurat alimente debitorului poprit;

Considerând că prin sentința tribunalului Ilfov s. II, cu No. 283/901, rămasă definitivă și investită cu formula executorie, intimatul de azi este condamnat a plăti suma de 660 de lei pentru care s'a înființat poprirea invalidată de trib. Prahova, s. II, prin sentința sa No. 362/902;

Că din acea sentință (No. 283/901) se constată că cesțiunea calității creanței a fost discutată înaintea tribunalului, care a hotărît definitiv că acea creanță provine din alimente;

Că față de această hotărîre care are autoritate de lucru judecat, nu poate tribunalul, fără a viola acest principiu, pe cale de poprire, să discute din nou calitatea creanței și să decidă contrariul, că adică dînsa nu provine din alimente;

Considerând că din hotărîrea dată de tribunal și atacată azi cu recurs rezultă că Maiorul Cocăneanu a invocat autoritatea lucrului judecat, rezultând din hotărîrea No. 283/901;

Că tribunalul ne ținînd seamă de această hotărîre rămasă definitivă și discutând din nou, pe cale de poprire, calitatea creanței și decidînd contrariul de cum stabilește acea hotărîre, a violat art. 1201 C. civil, relativ la autoritatea lucrului judecat, și prin urmare motivul de casare e întemeiat și cată a fi admis;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BOTOȘANI

Audiența de la 21 Ianuarie 1903

Președenția D-lui M. I. CIULEI, Președinte

Cleopatra și Mihaî Lazăr cu Elena Dumitriu

Sentința civilă No. 22.

Urmărire imobiliară. — Dotă constituită, într'o anumită parte, din averea mobilă și imobilă din succesiunea autorului înzestratei. — Dacă porțiunea succesorală cuvenită înzestratei se poate urmări de creditorii ei. — (Art. 1235 și urm. C. civ.).

Porțiunea succesorală, cuvenită înzestratei, din averea autorului său, și care i-a fost constituită dotă prin act anterior, dobîndește caracterul dotalității și prin urmare nu poate fi urmărit nici înstrăinat de cât în casurile anume arătate de lege.

Tribunalul,

Avînd în vedere constestația de față făcută de soții Cleopatra și Mihaî Lazăr al cărei obiect este scoaterea din urmărire a imobilului dotal, proprietate a d-nei Cleopatra Lazar, pus în vînzare de creditoarea lor chirografară d-na Elena Dumitriu;

Considerând că din transacțiunea din 24 Februarie 1900 intervenită între moștenitorii def. D. Manolescu, se constată că imobilul în cesțiune a făcut parte din succesiunea autorului lor, iar în present se găsește în proprietatea d-nei Cleopatra Lazăr, căreia ia fost atribuit ca porțiune succesorală;

Considerând că prin a tul dotal autentificat și transcris la 13 Februarie 1880 d-nei Cleopatra Lazăr, născută Manolescu, pe lângă averea mobilă i s'a constituit dotă și a treia parte din averea mobilă și imobilă rămasă după def. D. Manolescu;

Considerând că intru cât imobilul urmarit astăzi n'a eșit nici un moment din patrimoniul erezilor Manolescu,

și intru cât chiar dacă ar fi fost dat spre plată porțiuneii creditoare a contestatoarei, calitatea sa de imobil dotal nu e mai puțin invederată; că față de dispozițiunile art. 1253 C. civ., după care în cazul unei eșiri din indiviziune, chiar prețul unui imobil afectat dotanității este și rămâne dotal și nu poate servi de cât la cum-părarea altui imobil, afară de dispozițiunii contrarii cuprinse în contractul de căsătorie;

Considerând că față de aceste constatări de fapt și de drept, pe de o parte, imobilul urmărit determină porțiunea averii imobiliare a d-nei Lazăr în patrimoniul părintelui său; iar pe de altă parte, este afectat dotalității conform clauselor contractului dotal și așa fiind, contestația e fondată și urmează a fi admisă, intru cât un imobil dotal nu poate fi urmărit și instreinat de cât în cazurile anume arătate de lege, ceea-ce nu e în specie;

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată pe care tribunalul apreciind-o fixează suma de 200 lei;

Pentru aceste motive, tribunalul, în majoritate, admite, etc.

(ss) M. I. Ciulei, V. Andreescu.

Deosebită opinie

Având în vedere că din actul dotal de care se servă contestatoarea se constată că la căsătoria sa i s'a constituit ca dotă de mama sa a treia parte din bunurile mobile și imobile ale def. său părinte, deci porțiunea indivisă dintr'o universalitate de bunuri, iar nu un imobil determinat, că chiar dacă, în urma împărțelii dintre comoștenitori, acest imobil a devenit proprietatea sa exclusivă, prin aceasta n'a putut căpăta caracter de dotalitate, ci cel mult se poate zice că i s'a dat spre plata dotei sale; că ast-fel, față de dispozițiunile art. 1247 C. civ., acest imobil n'a putut deveni dotal, în lipsă de o stipulațiune specială prin contractul de căsătorie;

Pentru aceste motive, imobilul urmărit constituind averea paraferală a contestatoarei, urmărită pentru o datorie a sa personală, suntem de părere a se respinge contestația ca nefondată.

(s) G. Botez

TRIBUNALUL JUDEȚULUI DORHOIUI

Audiența de la 5 Martie 1903

Președinția D-lui DIMITRIE DANGU, Președinte
N. Gh. Nanu cu Gh. Strat
Sentința civilă No. 125

Urmărire.—Executarea unui act de ipotecă.—Domiciliu ales.—Comunicarea actelor de procedură la domiciliul real.—(Art. 97 Cod civil; art. 58 și 64 Pr. civilă).

Urmărire imobiliară.—Cesiunea actului de ipotecă.—Dacă urmărirea se poate face cu actul de cesiune.—Dacă trebuie făcută cu actul de ipotecă cedat.—Dacă se poate face cu o copie după acest act.—Când se poate face în baza cesiunei.—Novațiune.—(Art. 1130, 1391, 1392, 1393 Codul civil; art. 375 și 378 Proc. civilă).

Execuție provisorie.—Casuri când se poate acorda.—(Art. 129 Proc. civilă).

Urmărire imobiliară.—Anularea ei.—Daune cauzate debitorului.—Despăgubiri.—(Art. 998 Cod civil).

1) Este facultativ pentru partea interesată, față de care altă parte și-a ales un domiciliu pentru executarea unui act de ipotecă, a îndeplini actele de procedură, relative la această executare, la domiciliul ales său la cel real, căci actele de procedură relative la executarea unui act de ipotecă nu sunt nule dacă

aă fost înmăodate la domiciliul real al debitorului.

Ast-fel, comunicarea citațiilor, somațiilor, comandamentului, afișelor, etc. la domiciliul real e în tot de una valabilă.

2) Cesiunea de creanță ne dând naștere unei noi obligații, titlul cesionarului în contra terțiului cedat este nu actul de cesiune, ci actul care constată creanța între creditorul original și debitorul cedat, și deci acest titlu se execută contra debitorului. Dacă acest titlu este autentic trebuie ca originalul să fie investit cu formula esecutorie spre a fi executat, executarea și urmărirea neputându-se face în baza unei simple copii legalizate după actul de creanță.

Chiar consimțământul debitorului în însuși actul de cesiune nu poate da forță esecutorie, în contra sa, acestui act de cesiune de cât când ar opera o novațiune, pentru că novațiunea, prin schimbarea creditorului, este un contract stipulat între vechiul creditor, debitorul și noul creditor, dar mai ales între acești doi din urmă, pe când în actul de cesiune stipulațiunile se fac numai între vechiul creditor și între noul creditor.

Afară de aceasta, în cas de novațiune, trebuie să rezulte evident din act voința de a nova, căci novațiunea nu se presupune.

3) Execuția provisorie se poate acorda în cas de sequestru, și în cas când este pericol în întârziere.

4) Urmărirea nedreaptă a unui debitor cauzând pagube acestuia, creditorul poate fi condamnat de tribunal la plata daunelor.

Tribunalul deliberând, și

Vzând contestația făcută de N. Gh. Nanu la urmărirea silită îndreptată în contra sa de Gh. Strat, și efectuată prin procesul-verbal de sequestru al portărilor tribunalului Dorohoiu din 23 Noembrie 1902;

Asupra primului motiv dezvoltat de contestator și anume: că somațiunea prin care se începe urmărirea, nefiind înmănată la domiciliul ales prin actul de ipotecă, ci la domiciliul său real, este nulă și prin urmare sunt nule toate actele de urmărire ce'i succed:

Având în vedere că, în adevăr, în actul de ipotecă intervenit între d-na Alice A. Racoviță și d-l N. Gh. Nanu, autentificat de trib. Ilfov. secția de notariat, la No. 634 vol. 7 din 21 Ianuarie 1897, pe care creditorul urmăritor îl anexează în copie legalizată și din care el pretinde că prin cesiunea făcută de d-na Alice N. Gh. Nanu fostă Racoviță, derivă drepturile sale, N. Gh. Nanu își alege un domiciliu de executare în comuna Pomârla, jud. Dorohoiu, la oficiul primăriei:

Considerând însă că din tot coprinsul actului de ipotecă rezultă că acest domiciliu e ales în interesul creditorului, că, chiar de am fi în ipoteza unei alegeri de domiciliu făcută în interesul debitorului, actele de procedură relative la executarea actului de ipotecă nu sunt nule, dacă aă fost înmăodate la domiciliul real al debitorului, intru art. 97 C. civ. 58 al. 1 și 64 Pr. civ. face din domiciliul ales o pură facultate;

Considerând apoi că nimeni nu se poate plânde de a i se fi îndeplinit un act de procedură la domiciliul său real, de oare ce nicăeri mai bine de cât la acest domiciliu nu pot ajunge la cunoștința noastră actele ce ni se comunică: că ast-fel acest prim motiv al contestației fiind ne întemeiată câtă a fi respins.

Asupra celui al doilea motiv, că creditorul urmăritor

ne întemeindu-și urmărirea de cât pe o copie legalizată a actului de ipotecă intervenit între d-na Alice N. Gh. Nanu fostă Racoviță și d-l N. Gh. Nanu, iar nu pe o expedițiune esecutorie a acestui act, urmărirea cată să fie anulată ca ne fiind făcută în virtutea unui titlu esecutoriu în contra debitorului urmărit :

Având în vedere că actele autentice nu au putere esecutorie de cât între părți și pentru obligațiunile ce ele constată ; că în specie, creanța ce se urmărește contra lui N. Gh. Nanu rezultă numai din actul de ipotecă intervenit între d-na Alice A. Racoviță actualmente d-na Alice N. Gh. Nanu și d-l N. G. Nanu ;

Considerând că prin actul de cesiune, autentificat sub No. 3404/98 de trib. Iași, secția III-a, d-l Gh. Strat nu dobândește alt-ceva de cât pentru suma de 40000 lei drepturile ce avea d-na Alice N. Gh. Nanu în contra d-lui N. Gh. Nanu, în virtutea menționatului act de ipotecă ; că ast-fel titlul ce d-l Gh. Strat are contra d-lui N. Gh. Nanu nu e de cât tot actul de ipotecă intervenit între acest din urmă și actuala sa soție ;

Considerând că nimeni nu poate transmite altuia mai multe drepturi de cât însuși are, și fiind ne tăgăduit că d-na Alice N. Gh. Nanu autoarea d-lui Gh. Strat n'ar fi putut urmări pe debitorul său d-l N. G. Nanu, contestatorul de azi, de cât în virtutea formulei esecutorie pusă pe actul de ipotecă, este inadmisibil ca d-l Gh. Strat, simplu cesionar să poată îndrepta o urmărire silită contra d-lui N. Gh. Nanu în temeiul unei simple copii legalizată a actului de ipotecă ;

Considerând că faptul debitorului N. Gh. Nanu, de a fi consimțit la cesiune prin însuși actul de cesiune nu schimbă situațiunea, întru cât el nu înțelege prin aceasta a contracta o nouă obligațiune față de d-l Gh. Strat, stingând pe acea ce o avea către d-na Alice N. Gh. Nanu, ci înțelege numai a scuti pe cesionar de formalitatea notificărei, luând cunoștință de cesiune în însuși actul autentic ce o constată, conform art. 1393 C. civ. ; că legiuitorul nostru asimilând din toate punctele de vedere acceptațiunea cesiunei cu notificarea ei, acceptațiunea debitorului, făcută în însuși actul de cesiune, nu schimbă natura acestui act ;

Considerând că acceptarea debitorului într'un act autentic de cesiune, ca și notificarea cesiunei, nu are de efect de cât a da putere cesiunei și față de terțiile persoane, pentru ca nu cum-va din eroare aceștia să cumpere aceiași creanță de la cedent ;

Considerând că numai în cazul când actul de cesiune intervenit între d-na Alice N. G. Nanu și d-l Gh. Strat ar fi în realitate o novațiune, acest din urmă ar putea proceda la urmărire numai în temeiul actului de cesiune investit cu formula esecutorie ;

Considerând însă că ipoteza unei novațiuni este inadmisibilă, pentru că novațiunea prin schimbarea creditorului este un contract stipulat între vechiul creditor debitorul și noul creditor, dar mai ales între acești doi din urmă, pe când în actul de cesiune stipulațiunile se fac numai între vechea creditoare d-na Alice Nanu, reprezentată prin d-l C. Prasa și între noul creditor d-l Gh. Strat, d-l N. Gh. Nanu ne luând parte la însuși stipulațiunile contractului, ci intervenind ca soț și ca debitor ;

Văzând că, în specie, contractul constatat prin actul de cesiune întrunește toate elementele cesiunei, de creanță prevăzută în art. 1391 și următorii C. civ. ; că părțile ce au luat partea acest act n'au înțeles a desființa o parte din obligațiunea existentă între d-na Alice Nanu și soțul său și a crea alta nouă în locul ei, ci din potrivă a menținea obligațiunea existentă în toată întinderea ei ;

Considerând că de altminteri, potrivit art. 1130 C. civ. novațiunea nu se prezumă, ci voința de a o face trebuie să resulte evident din act ; și că în specie aceasta nu este ;

Considerând că, prin urmare, titlul din care reese obligațiunea lui N. G. Nanu către Gh. Strat este actul

de ipotecă, autentificat de trib. Ilfov, secția de notariat, sub No. 634 din 21 Ianuarie 1897 ; că potrivit art. 378 Pr. civ., numai un titlu esecutoriu poate face baza unei urmăriri ;

Considerând că menționatul act de ipotecă, acela din care derivă drepturile, în virtutea cărora se face urmărirea, este anexat de creditorul urmăritor, părât în contestație, numai într'o simplă copie legalizată, iar nu în original și investit cu formula esecutorie conform art. 375 Pr. civ. și 20 legea autentificărei actelor ;

Văzând că prin urmare, al doilea motiv al contestației fiind întemeiat, contestația cată a fi admisă pe acest motiv, fără ca tribunalul să se pronunțe asupra celui de al treilea invocat.

Asupra cererei de execuție provizorie :

Având în vedere că e vorba de un sechestrul și că articolul 129 al. 4 Pr. civ. în această materie declară admisibilă execuțiunea provizorie ; că chiar dacă n'ar fi dispoziția expresă a alin. 4, în specie fiind sechestrată o mare câtime de lemne, acestea se pot deteriora prin intemperii și alte cauze, pe lângă cele-l'alte daune pe care continuarea sechestrului le mai poate pricinui contestatorului prin întreruperea afacerilor comerciale ce făcea el cu aceste lemne ;

Având în vedere că tribunalul apreciază și că e pericol în întârziere conform art. 129 al. 9 Pr. civ. ; că prin urmare cererea de execuție provizorie e admisibilă.

Asupra cererei de daune pe care o face contestatorul :

Având în vedere că urmărirea efectuată în pretențiunea lui Gh. Strat consistă în aplicarea unui sechestrul pe 800 fălcă pădure și pe toate lemnele aflătoare în pădurea Pomârla proprietatea d-lui N. G. Nanu ; că prin acest sechestrul debitorul a fost stingherit cu totul în toate transacțiunile și operațiunile comerciale ce făcea cu acele lemne ;

Având în vedere că ast-fel i s'a cauzat debitorului urmărit daune pe care tribunalul le apreciază la suma de 2000 lei ;

Având în vedere că potrivit art. 998 C. civ. orî cine cauzează o daună altuia prin culpa sa, trebuind să o repare, cererea de daune urmează să fie admisă ;

Pentru aceste considerente redactate de d-l judecător supleant G. I. Mezincescu, tribunalul, admite contestația, etc.

(ss) D. Dancu, V. Eftețescu, G. I. Mezincescu
p. grefier (s) Bontes

TRIBUNALUL JUDEȚULUI NEAMȚU

Audiența de la 16 Aprilie 1903

Președenția D-lui P. A L E V R A. Președinte

Sentiința corecțională No. 569

Mendel Blumel, pentru transformarea amendei în închisoare

Contravenții la legea sanitară.—Pedepse.—Amendă.— Dacă se poate transforma în închisoare.— (Art. 175 legea sanitară ; 28 și 30 Codul penal ; art. 89 din legea monop. tutunurilor ; art. 40 Codul silvic).

Amenda prevăzută de legea sanitară și la care pot fi condamnați contravenienții la această lege, nu se poate transforma în închisoare și condamnatul rămâne debitor cu acea amendă până la prescripție ().*

Tribunalul,

Având în vedere că Mendel Blumen, bărbier din orașul Piatra, a fost dat judecăței pentru faptul de contravenție prevăzută de art. 175 Lg. sanitară și condamnat de tribunal la 25 lei amendă pe baza procesului verbal No. 593/901 a medicului de oraș, prin care se constată că Mendel Blumen nu avea în bărbieria sa instrumente destinate anume pentru boale infecțioase de

(*) Amendile date conf art. 175 l. sanitară, se prescriu prin 30 de ani.

(N. R.)

păr și piele; sentința care a rămas definitivă și care nu s'a putut executa din cauză că Mendel Blumen a dispărut, ast-fel că comuna Piatra, negăsind nici o avere a lui Mendel Blumen, a cerut trib. cu adresa No. 651/903 a converti amenda în închisoare;

Considerând că art. 175 legea sanitară prevede a se aplica pedeapsa închisorei pentru contravențiunii la legea sanitară, numai în cazul când din cauza faptului de contravenție s'ar periclita sănătatea sau chiar viața cetățenilor, considerându-se de legiuitor această împrejurare ca un fapt mai grav și pedepsit cu o pedeapsă mai grea, iar în cele-lalte cazuri pedeapsa este numai amenda. Și dacă am admite că amenda pronunțată de trib. în specia noastră, când nu s'a periclita sănătatea și nici viața cetățenilor, se poate converti în închisoare, atunci am da o pedeapsă mai grea de cât cea prevăzută de lege, de oare-ce nici un text din legea sanitară nu prevede preschimbarea amenzei în închisoare;

Considerând că amenda prevăzută de art. 175 legea sanitară, după cum hotărăște acest articol în partea sa finală, este destinată la sporirea fondului comunal, pentru cumpărare de medicamente, ce se dau de comună gratuit săracilor, și neputându se converti această închisoare, condamnatul rămâne debitor cu acea amenda până la prescripție;

Considerând că afară de aceste argumente trase din art. 175 legea sanitară, amenda nu se poate converti în închisoare și pe motivul că art. 28 și 30 C. P. sunt generale, numai în ceia ce privește faptele din C. P. pe care legiuitorul le-a avut în vedere la redactarea acestui Cod. în cât această generalitate nu se poate întinde și asupra legilor făcute posterior C. P., după cum e și legea sanitară, pe care legiuitorul n'a putut s'o aibă în vedere atunci când a făcut C. P., căci C. P. își are ființa din anul 1864, iar legea sanitară e făcută în anul 1893. Și, aceasta este cu atât mai adevărat cu cât găsim în legile posteriore C. P. anume dispozițiuni, care prevăd convertirea amenzei în închisoare, precum e art. 89 din legea monop. tutunului din 1897, art. 40 C. Silvic etc. așa că unde legiuitorul a voit să convertească amenda în închisoare a zis'o expres. și ne dispunând în legea sanitară că amenda se poate converti în închisoare, fără text expres nu se poate face această convertire.

Pentru aceste motive, în neunire cu concluziunile d-lui substituit, respinge etc.

(ss) G Alevra, I. Adam

Adnotație. — Chestiunea venită dinaintea tribunalului Neamțu, nu e nouă, căci ea s'a mai prezentat la Curtea de apel din Iași, cu care ocaziune s'a decis că amenzele date conform art. 175 legea sanitară se transformă în închisoare, minoritatea fiind contra, pe motiv că amenda nu se poate transforma în închisoare, acolo unde legea specială nu prevede anume aceasta. Fiind că am adnotat acea deciziune⁽¹⁾, astă-zi ne mai rămâne foarte puțin de zis asupra acestei chestiuni.

Tribunalul Neamțu, împărțind opiniunea minorității Curței, aduce următoarele motive: a) nici o pedeapsă nu se poate da fără un anume text de lege; b) amenda prevăzută de art. 175 L. sanitară e destinată fondului comunal pentru cumpărare de medicamente ce se dau gratuit săracilor; c) Codul penal fiind general, art. 28 și 30 nu se pot aplica la legea sanitară, care e posterioară Codului penal.

Precum vedem, tribunalul Neamțu, sub președenția d-lui C. Alevra, a mai adăugat două motive pe lângă cel adus de minoritatea Curței.

⁽¹⁾ V. Curierul Judiciar No. 58/902.

Să vedem acum care e adevărata soluțiune.

O amendă e considerată ca *penală*, când e prevăzută pentru o *infracțiune* propriu zisă, adică pentru o crimă, un delict sau o contravențiune, criteriū cu care putem distinge amenzele *penale*, de cele *civile*, de *procedură* și de cele disciplinare. De altminterlea, puțin importă natura jurisdicțiunii ce a pronunțat amenda, căci chiar tribunalele civile pot da o amendă cu caracter penal, cum e în cazul art. 326 C. p. care, în partea sa finală, zice: «Acestă pedeapsă se va hotări de acelaș tribunal în a cărui cercetare se află prigonirea».

Așa fiind, nu natura instanței, ci a infracțiunii ne va lămuri în privința caracterului amenzei, de unde și concluziunea foarte logică că pentru a ști dacă un fapt prevăzut și reprimat de o lege specială constituie sau nu o infracțiune propriu zisă căreia trebuiesc aplicate regulele dreptului represiv, trebuie să examinăm: a) care e natura faptului ce urmează a fi pedepsit; b) care e natura pedepsei cu care faptul e reprimat. Faptul nu e delict penal de cât dacă intră, atât prin natura sa, cât și prin pedeapsa ce i se aplică, în domeniul *prescripțiilor de interes general*⁽²⁾.

Examinând diferitele legi speciale, vedem că amenda se transformă în închisoare, că se aplică art. 28 C. p., la legea repaosului duminical (art. 10), la legea monop. hârtiei de țigară (art. 12), monop. tutunurilor și chibriturilor (art. 89) l. com. ambulant (art. 19), l. silvică (art. 40), l. servitorilor (art. 18), l. pentru îmbunătățirea rasei cailor (art. 33) etc.⁽³⁾.

Din contră, legea rechizițiilor militare (art. 39 sq.), l. asupra mărcilor de comerț și de fabrică (art. 12 sq.), l. de poliție sanitară veterinară (art. 174 sq.), l. pentru titlurile la purtător pierdute, distruse sau furate (art. 18 și 19), l. înscrierii firmelor (art. 22 sq.) l. sanitară (art. 113 sq.), l. pentru înstrăinarea bunurilor Statului (art. 54 și 57), l. pentru așezarea firelor telegrafice (art. 4), l. pentru conservarea monumentelor publice (art. 5), l. minelor (art. 86 sq.), l. pescuitului (art. 36 sq.), l. repaosului duminical (art. 10), l. asupra zaharinei (art. 11), l. telefonică și poștală (art. 43), etc., — prevăd amenzi, fără să se spue că ele se transformă sau nu în închisoare.

Pe lângă amenzele penale, doctrina și jurisprudența mai recunosc amenzele civile, fiscale și mixte, distincțiune criticată de unii autori,⁽⁴⁾ cari țin că amenzele nu pot fi de cât civile sau penale; în orice cas, mixte nu. Casațiunea însă recunoaște că au un caracter mixt amenzele edictate de legile fiscale, cum sunt legea licențelor și a vămilor, de unde și concluziunea că amenda fiscală nu e susceptibilă de reducere, că succesorii culpabilului pot fi constrânși la plata ei; în acelaș timp însă, se vor aplica regulele din codul penal privitoare la amendă, căci amenda fiscală e pedeapsă propriu zisă⁽⁵⁾.

De asemenea, Casațiunea zice că se aplică art. 60 C. p. la contravențiunile în contra legii monop.

⁽²⁾ Garraud, II. 90.

⁽³⁾ V. și art. 5, in fine, din legea pentru desființarea contribuțiilor personale, din 1877.

⁽⁴⁾ Garraud, II, 445.

⁽⁵⁾ Cas. II, 25 Mai 94; Bulet. p. 620; Cas. II, 18 Mai 76; B. p. 638.

chibriturilor ⁽⁶⁾, la delictetele silvice ⁽⁷⁾, la contra-vențiunile legii monop. tutunurilor ⁽⁸⁾, etc.

Această jurisprudență este absolut juridică, căci din moment ce Suprema curte constată că atari, infracțiuni sunt delictete, neapărat trebuie să se aplice dispozițiunile Codului penal, *întru cât nu sunt contra-dise de vre-o dispozițiune a legii speciale*.

Din moment, prin urmare, ce constatăm că o amendă are caracter penal, că e vorba de o infracțiune propriu zisă, în cas de insolvabilitate a condamnatului, ea trebuie să se transforme în închisoare, căci așa cere rigoarea principiilor. De altmintrelea de ce s'ar aplica art. 40 și 60 C. p. și s'ar înlătura art. 28 și 30 C. p.? De ce n'am duce, până la sfârșit, consecințele unui principiu bine stabilit, așa cum ne sfătuesce bunul simț juridic?

Dacă amenzile date în materie de contravențiuni la legea monop. tutunurilor și cârților de joc se transformă în închisoare, fiind-că există un text expres, de ce nu s'ar transforma și cele date în materie de contravențiuni, adică de *delictete*, la legea sanitară, când această lege e menită să apere nu interese pur fiscale sau private, ci un interes general, superior, căci e vorba de sănătatea publică? În adevăr, ce importă omisiunea art. 28 C. p., când tocmai această împrejurare însămnă că legea sanitară s'a referit *tacit* la dispozițiunile generale ale Codului penal?

Totuși tribunalul Neamțu, adoptând argumentul minorității Curței din Iași, înlătură această soluțiune întemeindu-se pe regula: *Nulla poena sine lege*, consacrată de art. 2 C. p. La această obiecțiune răspundem: nu se dă nici-o pedeapsă neprevăzută de lege, căci pedeapsa e amenda ce atrage închisoarea, în cas de insolvabilitate a condamnatului, de oare-ce închisoarea e cuprinsă virtual în amendă, așa că judecătorul nu face alt-ceva de cât *transformă* amenda în închisoare, cum prevede legea monop. tutunurilor în art. 89 și art. 18 din legea licenței. Ast-fel, cum am spus, tribunalul nu dă nici-o pedeapsă, ci face un simplu calcul, verificând quantumul amendei și procesul-verbal de insolvabilitate.

La acest argument, Tribunalul mai adaogă încă alte două, cari au meritul originalității. Să le examinăm pe fie-care 'n parte.

Fiind-că amenda e destinată fondului comunal, ea are o anume destinațiune și, deci, nu se poate transforma în închisoare, așa că condamnatul rămâne debitor cu acea sumă până la prescripție. Această amendă, prin urmare, ar fi *civilă*, nu penală.

Cred că nici nu trebuie să mai răspundem la acest argument, de oare-ce toate amenzile au o anume destinațiune în acest sens că unele se varsă în casa statului, altele în a comunei. Dar chiar amenda prevădută de art. 28 și 30 C. p. poate fi urmărită timp de 30 de ani contra moștenitorilor (art. 35 C. p.), așa că această împrejurare nu poate decide nimic în privința aplicațiunii art. 28 C. p.

În fine, tribunalul mai spune că art. 28 și 30 C. p. fiind *generale*, nu se pot aplica la legile *post-terioare* Codului penal și pe care acesta n'a putut

să le aibă în vedere. Dar tocmai acesta e caracterul legii generale și, de aceea, argumentul tribunalului ar fi fost juridic dacă era vorba de o lege specială, fiind-că legea generală se aplică or de câte ori nu e contrazisă de legea specială, de unde și conclusiunea că art. 60 C. p. se aplică și la legile speciale cu dispozițiuni penale, tocmai din cauză că acest text e general, de și legea specială e post-terioară, principii a cărui aplicațiune o face art. 6 C. p., 178 C. just. milit., și 46 C. silvic care spune: «În casurile neprevădute de legea de față, se vor aplica dispozițiunile dreptului comun».

Mai observăm că art. 17 din legea mărcilor de fabrică spune că se poate aplica art. 60 C. p. la infracțiunile prevădute de acea lege. Or, cum această lege prevede amenzii cari merg până la 1500 lei, atari infracțiuni sunt delictete corecționale. De ce dar, în specie, să aplicăm art. 60 și să înlăturăm art. 28 C. p.?

De asemenea, art. 18 din legea pentru titlurile la purtător distruse sau furate spune că *pedeapsa* va fi închisoarea de la 6 luni — 5 ani și amenda de la 200—3000 lei. S'ar putea susține că această amendă nu e penală, că nu i se aplică regulile cumulului, etc.? De sigur că nu, așa că, cu toată tăcerea legii, în acest cas, va trebui să aplicăm art. 28 C. p., dacă condamnatul va fi insolvabil, precum, iarăși, vom aplica și art. 60 C. p., de și textul n'o spune.

Acelaș lucru vom dice și despre legea pescuitului, unde art. 39 prevede că *pedeapsa* va fi amenda de la 50—1000 lei *sau* închisoarea de la 1—3 luni. Judecătorul are, prin urmare, alegerea între amendă și închisoare, și, dacă e așa, atunci ne aflăm în fața unei infracțiuni propriu zise, cu toate caracterele definite de doctrină, de unde și soluțiunea că o atare amendă nu se va putea cumula, că, în specie, e aplicabil art. 60 și art. 28 C. p.

Iată, prin urmare, casuri în cari suntem siliți să transformăm amenzile în închisoare, de și legile speciale nu spun aceasta.

Numai în cas când legea specială ar fi spus formal că nu se aplică art. 28 C. p., numai atunci am fi putut înlătura aplicațiunea acestui articol, altmintrelea nu, căci tocmai acesta este caracterul legii generale: de a-și întinde puterea asupra legilor speciale în punctele necontra-dise de acestea.

Ast-fel, procedura civilă, de și anterioară legii judecătoreiilor de pace, se aplică și aici, afară numai dacă această din urmă lege ar avea vre-o dispozițiune specială contrară celei generale prevădute de Pr. civilă.

Acest principiu, de altmintrelea, e atât de elementar, e o axiomă de drept așa de usuală, în cât nici n'are nevoie de a fi demonstrată.

Terminând, constatăm că tribunalul Neamțu nu e de loc consecuent, căci dacă amenda e civilă, ce căuta ministerul public în instanță?

Și, de sigur, amenda a fost considerată ca civilă, pentru că condamnatul poate fi urmărit timp de trei-zeci de ani.

Iată ce am avut de spus asupra acestei chestiuni ce am dori s'o vedem definitiv rezolvită de Suprema curte.

Ștefan Scriban

⁽⁶⁾ Cas. II, 19 Noembrie 86; B. p. 905.

⁽⁷⁾ Cas. II, 22 Noembrie 89; B. p. 991.

⁽⁸⁾ Cas. II, 5 Iunie, 89; B. p. 636.